

УЧЕБНИК «ЛИТЕРАТУРНОЕ ЧТЕНИЕ НА РОДНОМ
(КАРЕЛЬСКОМ) ЯЗЫКЕ (СОБСТВЕННО КАРЕЛЬСКОЕ
НАРЕЧИЕ)» ДЛЯ 1 КЛАССА (ОТВЕТЫ)

Karjala. Карелия

Стр. 7

hillo – морошка

karpalo – клюква

manšikka – земляника

mussikka – черника

puolukka – брусника

malina – малина

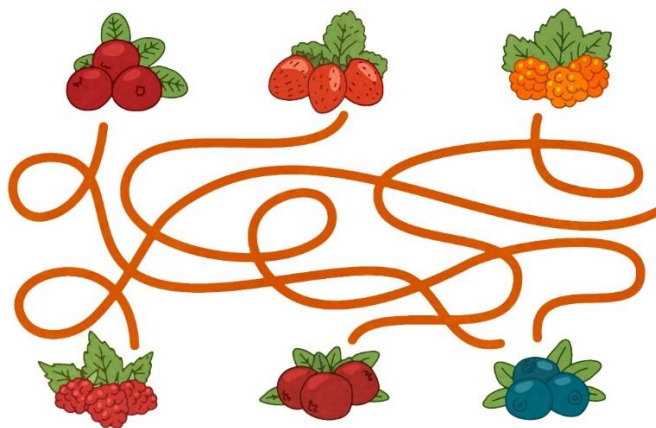
Стр. 8

puolukka – mussikka

manšikka – mussikka

hillo – karpalo

malina – kalina

Стр. 8

Oma mua on ... manšikka.

Tuttavuštumini. Знакомство

Стр. 9

Tyttöni

Liipukkaini

Kananpoikani

Manšikka

Tijani

Kalani

Kukkani

Mussikka

Päiväni

Ipetikka,

topetikka,

Toopin, loopin,

Iteriina,

Kateriina,

Sesteri von!

Стр. 10

Manšikka – mussikka,
piäčkyni – tijani,
liipukkaini – päiväni,
kukkani,
tyttöni,
kalani,
kananpoikani.

Ререн. Семья

	<p>Стр. 11</p> <p>čilli, kulkuni – колокольчик</p> <p>tikka – дятел</p> <p>torvi – труба</p> <p>skokuna – лягушка</p> <p>koira – собака</p> <p>roukkukaramelli – хлопушка</p> <p>kukko – петух</p> <p>Kukko kiekuu: ... – Петух</p> <p>кукарекает: ...</p> <p>Koira haukkuu: ... – Собака лает:</p> <p>...</p>
---	--

Šukušy. Осень

Стр. 13

keltani – жёлтый
ruškies – красный
vihrie – зелёный
makšankarvani – коричневый

Стр. 13

1

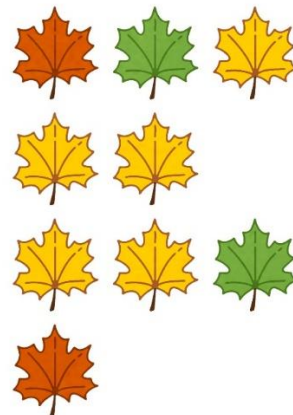
keltani keltani
ruškies keltani
vihrie keltani
keltani

Стр. 13

2

ruškies vihrie keltani
keltani keltani
keltani keltani vihrie
ruškies

Стр. 13

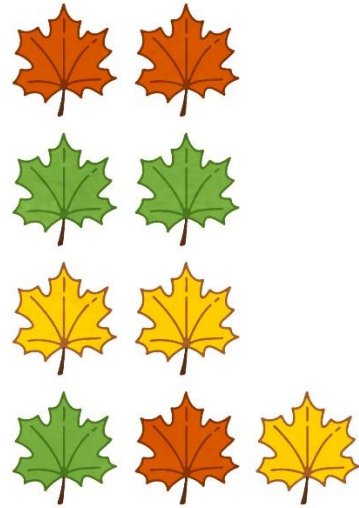
3

ruškie ruškie

vihrie vihrie

keltani keltani

vihrie ruškie keltani

Стр. 13

4

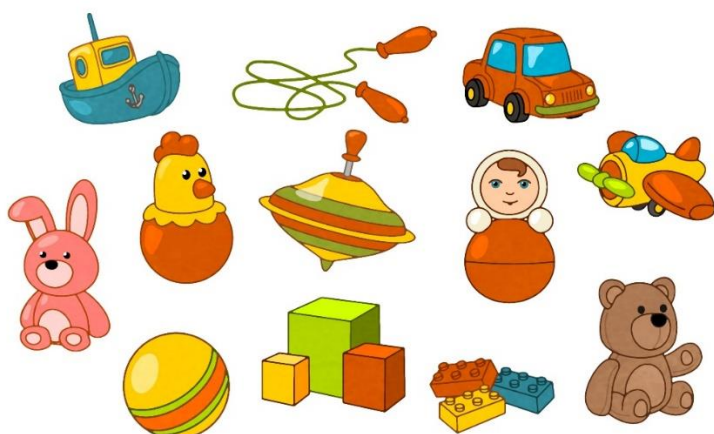
vihrie

keltani

makšankarvani

Kukkaset. Игрушки

Стр. 13

Laiva

Hyppynuora

Auto

Lentokoneh

Kukla

Hyrrä

Kananpoikani

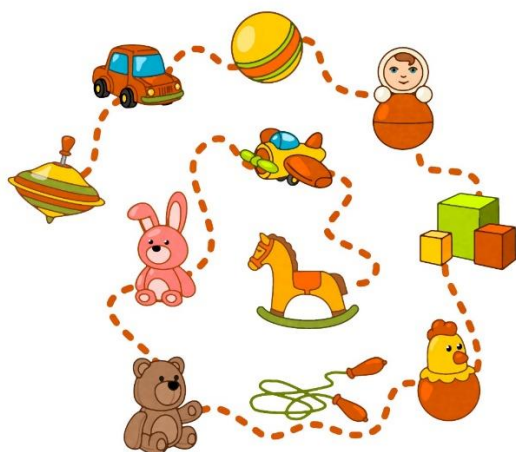
Jänis

Pallo

Kuutijo

Rakennušpeli

Kontie

Стр. 16

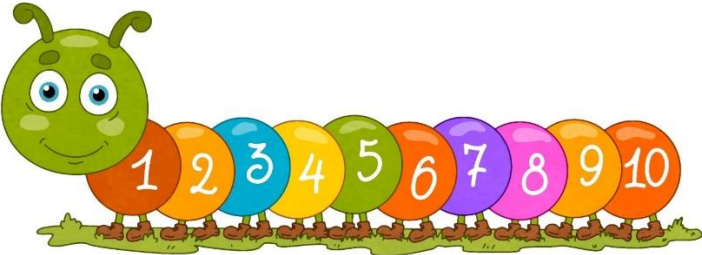

Hyrrä – auto – pallo – kukla –

kuutijo – kananpoikani,

hyppynuora – kontie – jänis –

lentokoneh – heponi.

Koulu. Школа

	<p>Стр. 17</p> <p>Yksi, kaksi, kolme, neljä, viisi, kuusi, seitsemän, kahdeksan, yhdeksän, kymmenen.</p>
	<p>Стр. 18</p> <p>2 kaksi – mansikka, kontti, lapsi kaksi – lapsi</p>
	<p>Стр. 18</p> <p>4 neljä – auto, karpalo, kieli neljä – kieli</p>
	<p>Стр. 18</p> <p>6 kuusi – pallo, päiväni, kuusi kuusi – kuusi</p>

1 2

3 4

Стр. 18

Yksi, kakši,
kontie, lapši,
kolme, nellä,
pallo, kieli.

Стр. 18

Yksi, kakši,
kukla, lapši,
kolme, nellä,
jänis, kieli.

Yksi, kakši,
auto, lapši,
kolme, nellä,
hillo, kieli.

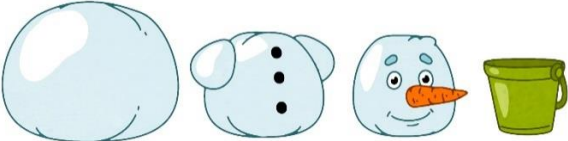
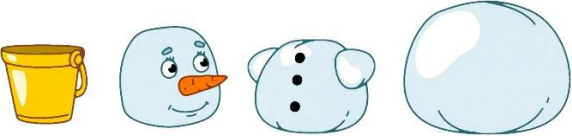
1 2

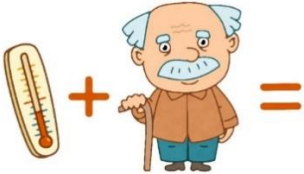

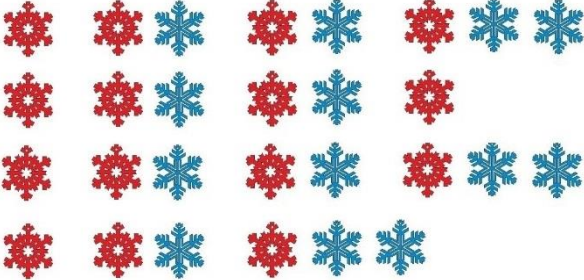
3 4

Talvi. Зима

	<p>Стр. 19</p> <p>talvi</p> <p>lumi</p> <p>pakkani</p> <p>lumiukko</p> <p>kinnaš</p> <p>kintahat</p>
<p>Стр. 20</p> <p>Lu-mi-uk-ko</p>	
<p>Стр. 20</p> <p>Lu-mi-ak-ka</p>	
	<p>Стр. 20</p> <p><u>lu-mi-täh-ti</u></p> <p>kin-naš</p> <p>pak-ka-ni</p>

Uuši vuosi. Новый год

	<p>Стр. 21</p> <p>Лишние рисунки: riäčkyni – ласточка ruolukka – брусника liipukkaini – бабочка lehti – лист šieni – гриб</p>
<p>Стр. 21</p> <p>Rakkani + ukko = Rakkaisukko (Дед-мороз)</p>	
<p>Стр. 21</p> <p>Lumi + Neičyt = Lumineičyt, (Снегурочка)</p>	
<p>Стр. 22</p> <p>On <u>kuuši</u> šyntyn mečäššä, Šen koti korpi on. Še kešät, talvet vihrienä On lapši kuušikon.</p>	
	<p>Стр. 22</p> <p>On kuu-ši šyn-tyн me-čäš-šä, Šen ko-ti kor-pi on. Še ke-šät, tal-veт vih-rie-nä On lap-ši kuu-ši-kon.</p>

Talvi-ilot. Зимние забавы

Стр. 23

Kontie – jääkiekko

Tijani – šukšet

Kikki – čuna

Jänis – lumipallo, lumiukko

Kirjamatoni – luistimet

Любимые стихи Тияни

Стр. 23

Kepit käsih, šukšet jalkoih!

Hiihtoaika on nyt alkan!

Valentina Saburova

Любимые стихи Тияни

Стр. 23

Panen šukšet jalkah,

Loitoš meččäh hiihän.

Kakši pitkyä jälkie

Kunne milma viijäh?

Nadežda Lutohina

Стр. 24

šukšet

luistimet

jiäkiekko

lumiukko

kinnaš

čuna

Meşäelukat. Лесные животные

	<p>Стр. 25</p> <p>5 друзей:</p> <p>hukka – волк</p> <p>jänis – заяц</p> <p>orava – белка</p> <p>pero – лиса</p> <p>kontie – медведь</p>
	<p>Стр. 25</p> <p>Hukka – волк</p> <p>2 части</p>
	<p>Стр. 25</p> <p>Jänis – заяц</p> <p>2 части</p>

Стр. 25

Реро – лиса
3 части

Стр. 25

Контіе – медведь
2 части

Стр. 25

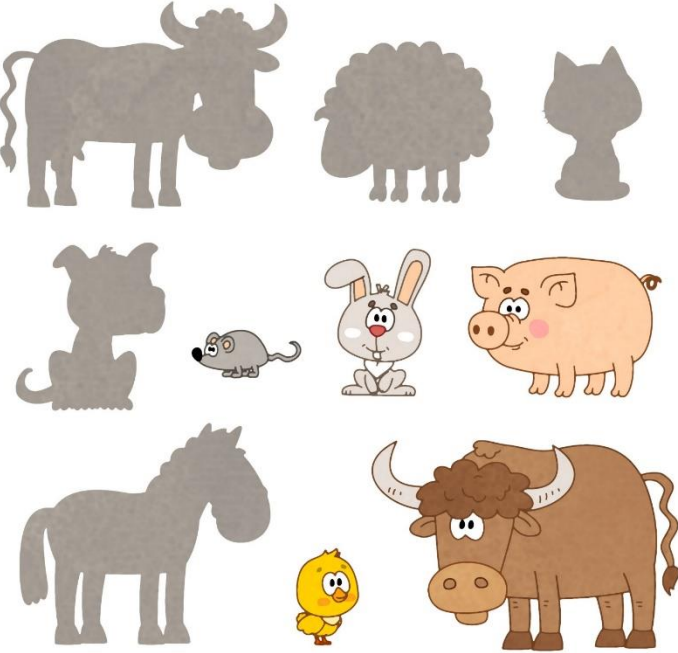

Огава – белка
3 части

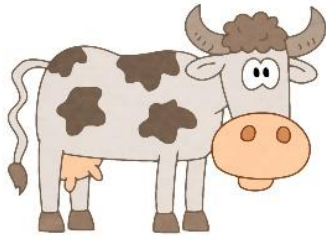
Стр. 26

О-га-ва он пууш-ша

	<p>Стр. 26</p> <p>Pie-ni jä-nis- jär-ven jiäl-lä</p>
	<p>Стр. 26</p> <p>Har-mua huk-ka juok-šou</p>
	<p>Стр. 26</p> <p>Ti-ja-ni</p>

Šiivatat. Домашние животные

	<p>Стр. 27</p> <p>koira – собака kišša – кошка lehmä – корова lammas – овца heponi – лошадь</p>
	<p>Стр. 28</p> <p>Hyš, hyš Hymyläh, Hymylän koirat haukkumah. ”Käykyä, lapšet, kaččomah, Mitä halli haukkuu, Luppakorva lupšottau.”</p>
	<p>Стр. 28</p> <p>Ken šoi kešävoin? – Kišša šoi kešävoin. Missä kišša? – Aitan alla. Missä aitta? – Tuli poltti.</p>

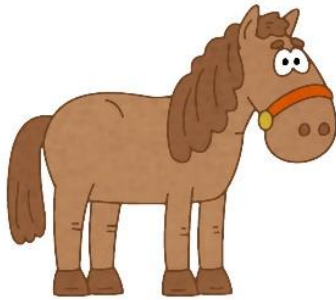
Стр. 28

Šyö, šyö, **lehmä**seni.

Juo, juo lehmäseni.

Vihanta heinä on šyötävänä,

Kešävesi on juotavana.

Стр. 28

Liinaharju, pieni varša

Šeisou tallin pihalla.

Hevoistah nyt Pekka-poika

Šyöttäy kylvöheinällä.

Стр. 28

Laulanpa mie **lampahista**,

Ketekšistä keikuttelen.

Kunne kello kelkettäy?

Другие животные на картинке:

Стр. 28

Кролик – kani

Цыпленок – kananpoika

Мышь, мышка – hiiri

Бычок – härkä

Свинья – šika

Kevät. Весна

Стр. 29

kevät – весна

jäätikkö – сосулька

lääso – лужа

puro – ручеёк

lintu – птица

päiväni – солнышко

raju – верба

laiva – корабль

rönttö – скворечник

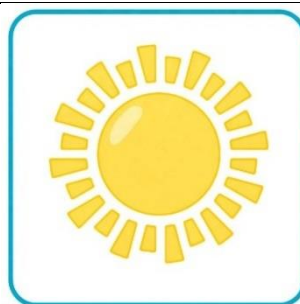
lumikello – подснежник

Стр. 30

Päivä paistau, lumet šulau,

Kaunis kevät meilä tulou.

Valentina Saburova

Стр. 30

Ikkunašta näkyu järvi,

Šielä **laivat** šeilatah.

Loitommakši, loitommakši

Šuaren tuakši kavotah.

Nina Arhipova

Стр. 30

Kotih tullah kottaraiset,
Ilosina lennetäh.
Taivahalta näkyy niillä –
Pöntöt puissa vuotetah.

Nina Arhipova

Стр. 30

Kevät tuli, lumi šuli,
puro šano puli puli.

Стр. 30

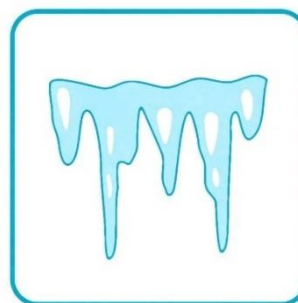
Pii paa puu, terveh, šulakuu!
Kevät havaččeutuu
pajunkišša okšah tulou.

Стр. 30

Jiäpuikko pisaran tiputtau,
lätäkkö pisaran kiini šuau.

Elina Kynsijärvi

Стр. 30

Lintujen nyt laulu šoi,
puut ta mečät vihantuu.

Kevätsiä lämmittä,
luonnon herättäy.

Стр. 30

Paissa, kevätpäiväni,
lämmitä jo mua!

Kevyän enši **kukista**,
äijä voimua šuau.

Muamõn pruasniekka. Мамин праздник

Стр. 31

Kukkie poimin,

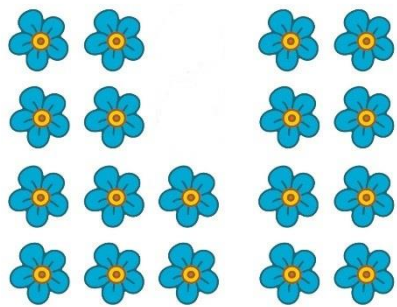
Kukkie kannan,

Kaunehet kukat

Muamolla annan!

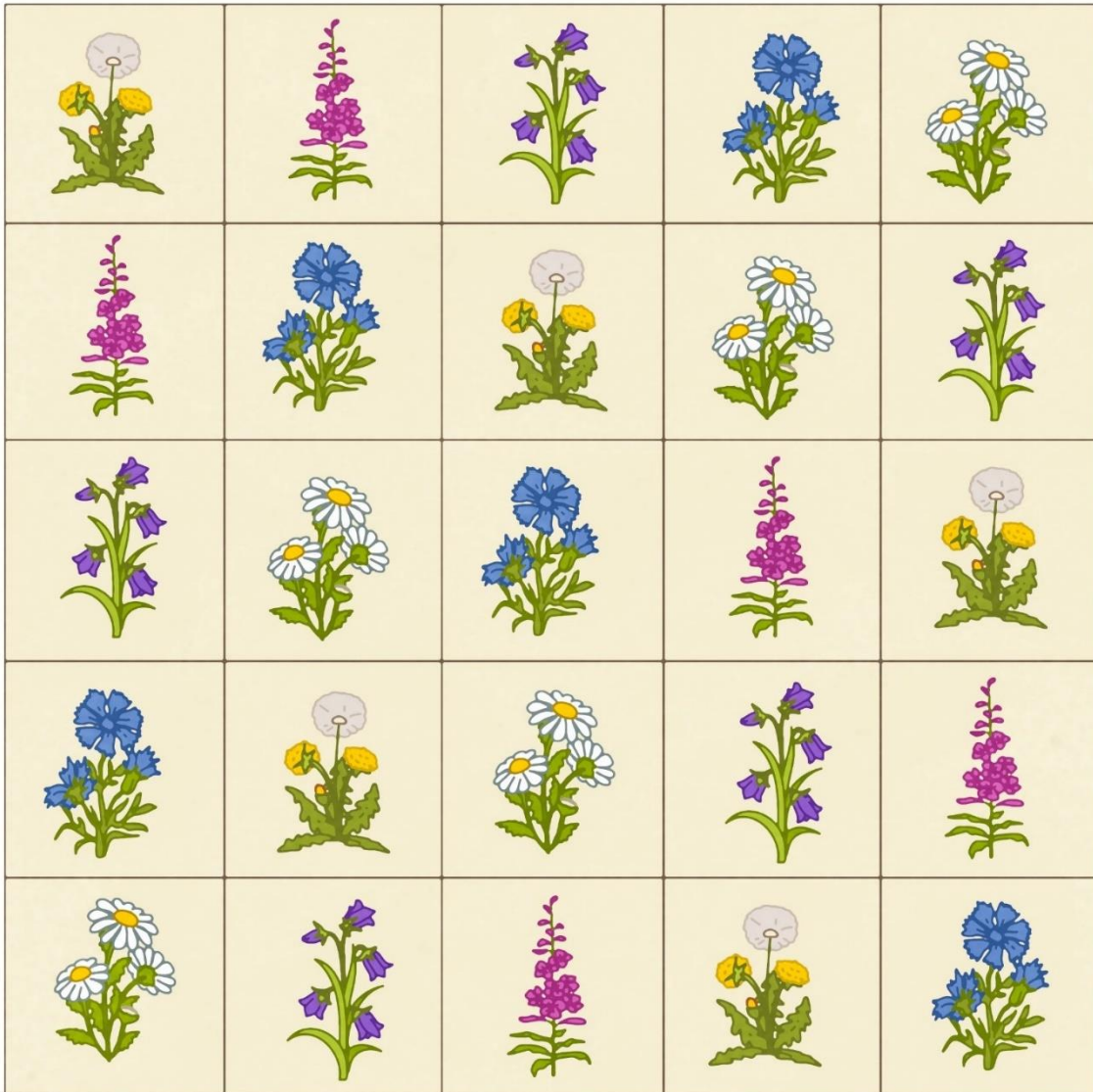
Стр. 32

Правильный ответ:

Kuk-kie poi-min,
Kuk-kie kan-nan,
Kau-ne-het ku-kat
Mua-mol-la an-nan.

Кukat. Цветы

Стр. 33

1 строчка по горизонтали

voikukka – одуванчик

horšma – иван-чай

kellokukka – колокольчик

ruiskukka – василёк

päivänkakkara – ромашка

и т.д.

Стр. 34

horšma

voikukka

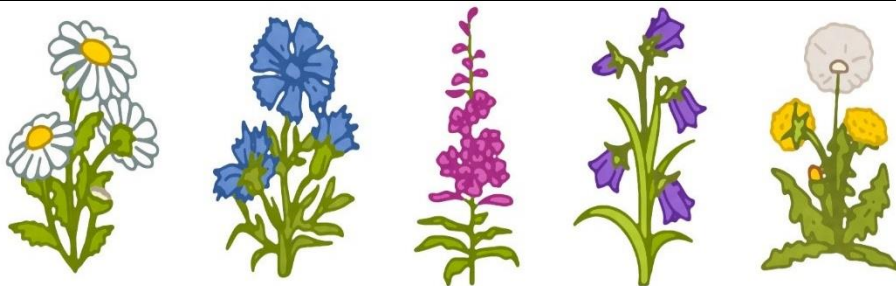
kellokukka

ruiskukka

kellokukka

kellokukka

päivänkakkara

Стр. 34

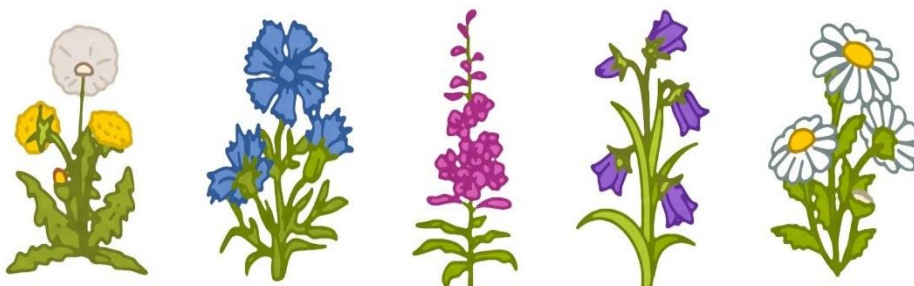
päivänkakkara

ruiskukka

horšma

kellokukka

voikukka

Стр. 34

voikukka

ruiskukka

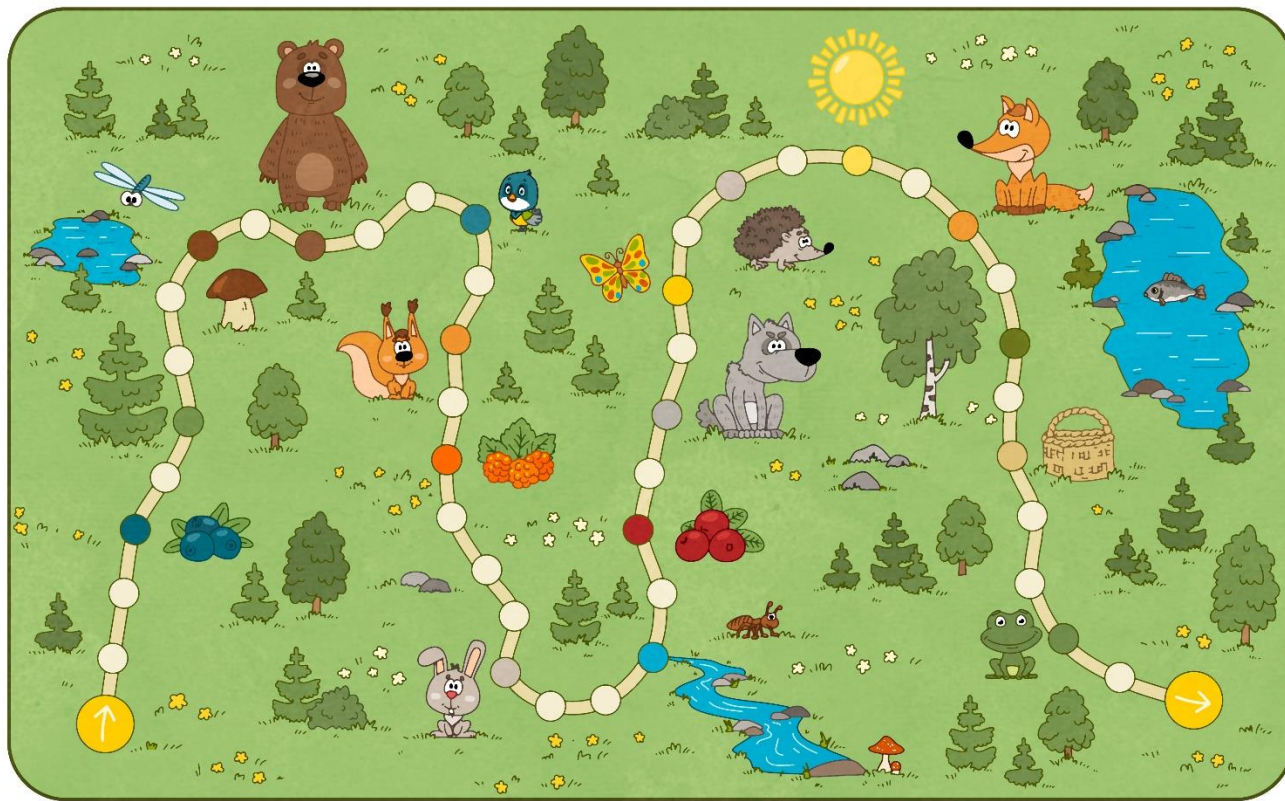
horšma

kellokukka

päivänkakkara

Меҗә. Лес

Стр. 35-36

Слова в игре:

Возможные рифмы:

mussikka – черника

mañikka – земляника

kuiši – ель

šieni – гриб

kontie – медведь

lintu – птица

orava – белка

hillo – морошка

karpalo – клюква

jänis – заяц

puro – ручеёк

puolukka – брусника

šuna – санки

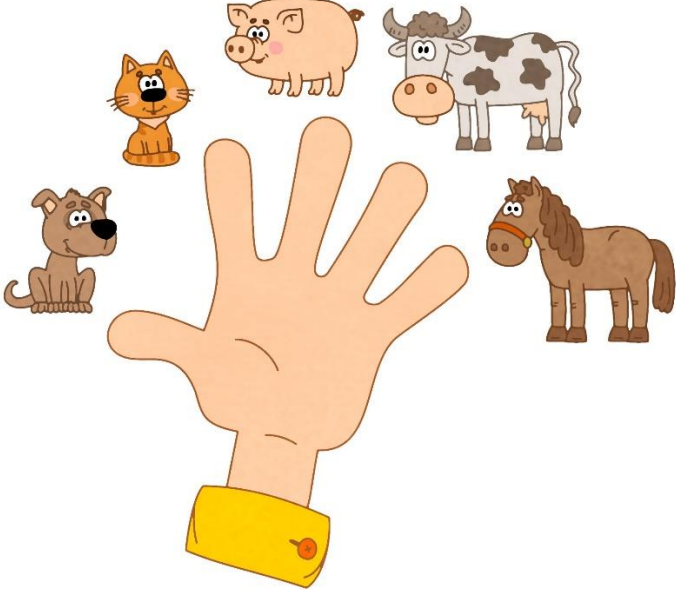
hukka – волк

liipukkaini – бабочка

heroni – лошадка

	<p>keltani – жёлтый</p> <p>kukkani – игрушка</p> <p>piäčkyni – ласточка</p>
šiiili – ёжик	
päiväni – солнышко	<p>pakkanen – мороз</p> <p>tijani – синица</p> <p>tyttöni – девочка</p>
hieno – лиса	
koivu – берёза	
korppi – корзина	lumiaika – снежная баба
skorpioni – лягушка	

Иhini. Человек

	<p>Стр. 37</p> <p>Kontiešormi</p> <p>Repošormi</p> <p>Jänišormi</p> <p>Hukkašormi</p> <p>Oravašormi</p>
	<p>Стр. 37</p> <p>Koirašormi</p> <p>Kiššašormi</p> <p>Poššušormi</p> <p>Lehmäšormi</p> <p>Heponišormi</p>

Aika. Время

Стр. 39

Talvi, vanhuš valkie,
Mitä hiän on antan?
Lunta vain, lunta vain,
Valkolunta vain.
Nadežda Lutohina

Räyštähistä vajattau,
Kevät tulla kopšuttau.
Valentina Saburova

Ei jo kuulu linnun iäntä,
Vaikka meččä šupettau,
Lehti kirpuou, lehti lentäy,
Kaunehešti kattau muan.

Nadežda Lutohina

Šykyšy

Стр. 40

Часы с кукушкой

Kukkuu, kukkuu, kukkuu. 3

Часы с синицей

Titityuu, titityuu, titityuu, titityuu, titityuu, titityuu. 6

Часы с вороной

Kruak, kruak, kruak, kruak, kruak, kruak, kruak, kruak, kruak. 9

Часы с петухом

Kukko kiekuu, kukko kiekuu. 2

Часы с курицей

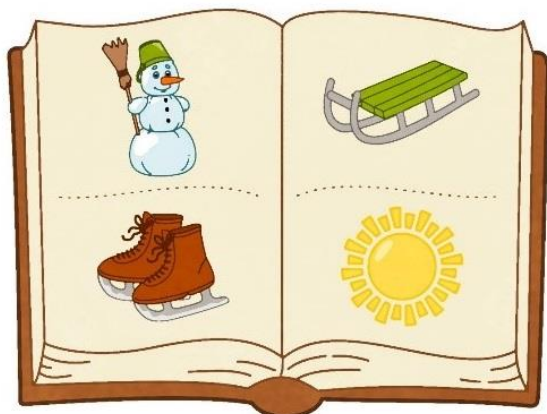
Kot, kot, kot, kot, kot. 5

Часы с КОТОМ

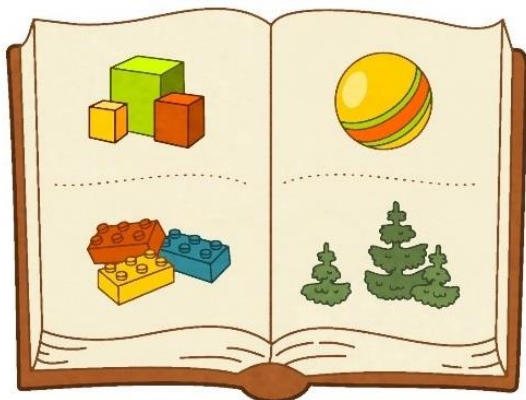
N'au, n'au, n'au, n'au, n'au, n'au, n'au, n'au, n'au, n'au, n'au, n'au, n'au. 12

Kešä. Лето

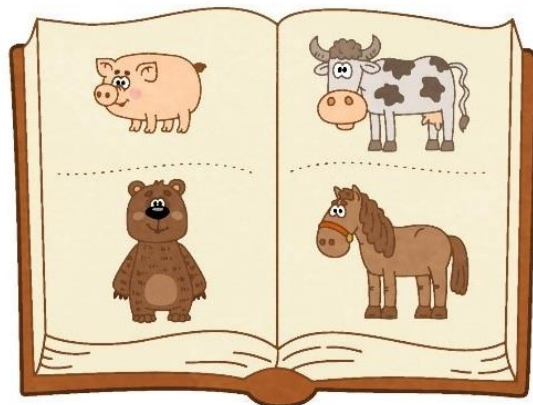
Стр. 41

Лишнее слово: räiväni – солнышко

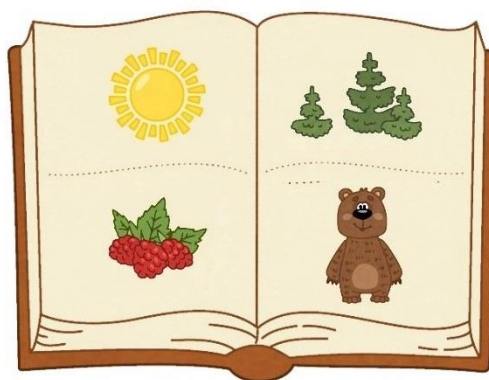
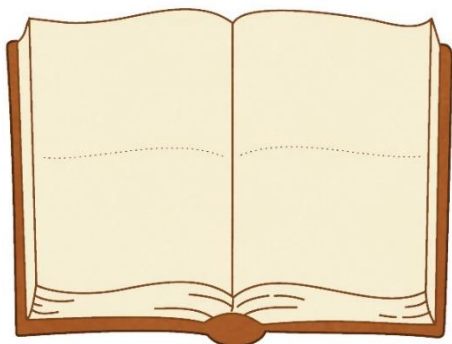
Лишнее слово: mešsä – лес

Лишнее слово: kontie – медведь

Лишнее слово: malina – малина

Объединяющее слово: kešä – лето

Стихотворение:

- Kontie, šie hännätöin,
Kunne šie juokšet?
- Juokšen mie marjakkoh,
Vavarnuo šyömäh!

Etonaini-etonaini,
Näytä šarvet!
Etonaini-etonaini,
Tulouko huomena pouta?